

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2014 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През второто тримесечие на 2014 г. БВП възлиза на 19 517 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 9 979 млн., като на човек от населението се падат 1 379 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 1.6% на БВП през второто тримесечие на 2014 г. в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0.5% спрямо първото тримесечие на 2014 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Второ тримесечие на 2014 година

По предварителни данни произведеният брутен вътрешен продукт¹ (БВП) през второто тримесечие на 2014 г. възлиза на 19 517 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 2 696 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.42758 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 13 671 млн. долара и съответно на 1 889 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 9 979 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 379 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² през второто тримесечие на 2014 г. възлиза на 16 643 млн. лв. по текущи цени.

През второто тримесечие на 2014 г. относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката запазва равнището си от 4.8% спрямо същото тримесечие на предходната година. Индустриалният сектор увеличава относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 0.9 процентни пункта и достига 33.6%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, намалява и достига до ниво от 61.6% при 62.5% през съответния период на предходната година.

¹ **Брутният вътрешен продукт по пазарни цени** е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните отрасли на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите (които не са разпределени по сектори и отрасли). БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

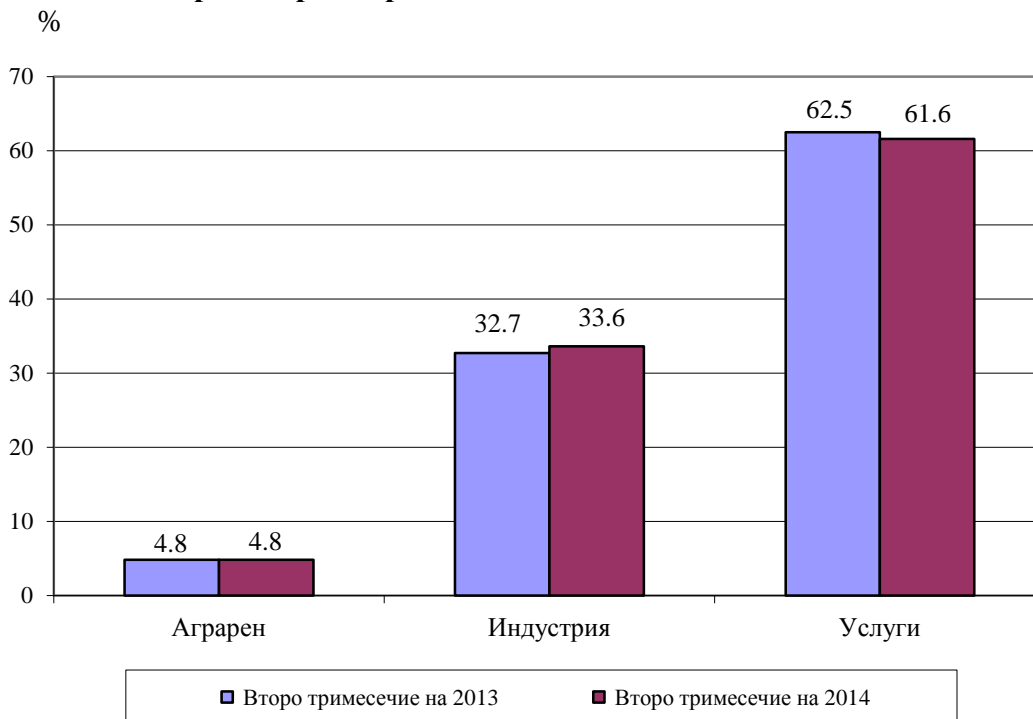
- БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентните институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² **Брутната добавена стойност (БДС) по базисни цени** е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени (преди начисляването на данъци върху продуктите и услугите, включително субсидиите върху продуктите) и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Относителен дял на брутната добавена стойност по икономически сектори през второто тримесечие на 2013 и 2014 година

За крайното потребление¹ през второто тримесечие на 2014 г. се изразходват 79.3% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 21.6% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно.

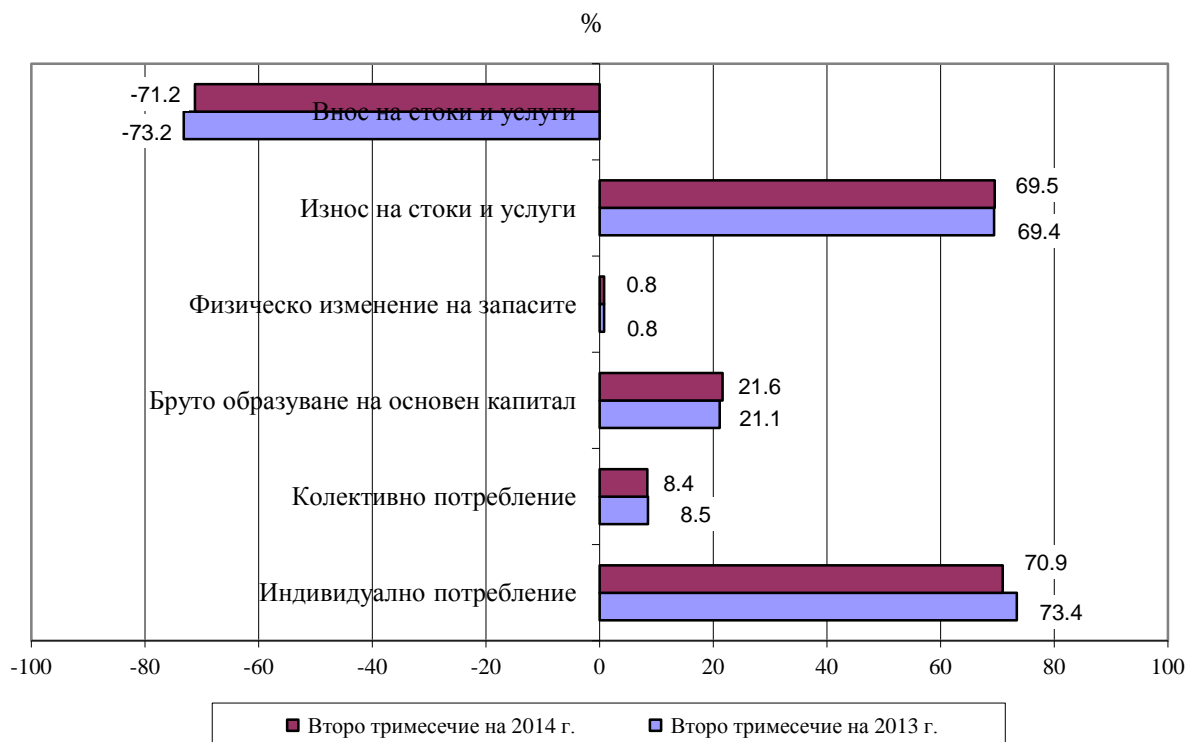
¹ Разходите за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² Бруто образуването в основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

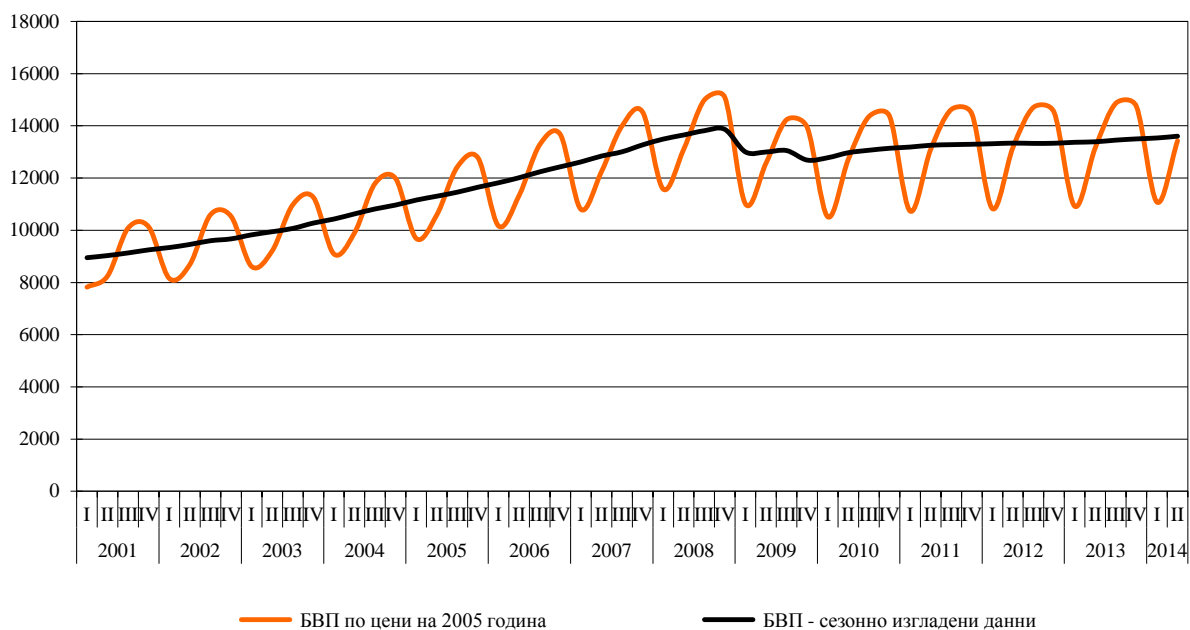
www.nsi.bg

Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през второто тримесечие на 2013 и 2014 година

Фиг. 3. БВП по тримесечия по средногодишни цени на 2005 година

Млн. лв.

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

Тримесечни изменения

През второто тримесечие на 2014 г. БВП¹ нараства спрямо първото тримесечие на същата година с 0.5% (табл. 2 от приложението), а брутната добавена стойност в икономиката нараства с 0.6% според сезонно изгладените данни.

По предварителни данни за второто тримесечие на 2014 г. крайното потребление бележи спад от 0.4% спрямо предходното тримесечие, а бруто образуването в основен капитал нараства с 0.8%. Износът на стоки и услуги увеличава равнището си с 2.0%, а вносът на стоки и услуги намалява с 1.2%.

Годишни изменения

БВП нараства с 1.6% през второто тримесечие на 2014 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година.

През второто тримесечие на 2014 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 2.3%. Динамиката на брутната добавена стойност се определя от регистрирания растеж в: промишленост - 3.8%, държавно управление; образование, хуманно здравеопазване и социална работа - 1.5%, създаване и разпространение на информация, творчески продукти и далекосъобщения - 1.5%, професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности - 1.1%, операции с недвижими имоти - 0.8%, култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби - 0.6%, финансови и застрахователни дейности - 0.1%.

По отношение на компонентите на крайното използване принос за регистрирания положителен икономически растеж има крайното потребление с ръст от 2.3% и бруто образуването на основен капитал, което нараства с 3.9%. Вносът и износът на стоки и услуги се увеличават съответно с 3.4 и 3.9% спрямо второто тримесечие на предходната година.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“. Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти. Параметрите на модела за сезонно изглаждане се определят в началото на всяка календарна година, както и при промяна на използваната класификация на икономическите дейности. Така определеният модел се използва за ревизиране на сезонно изгладените стойности за тримесечията в рамките на динамичните редове. От септември 2011 г. данните в областта на националните сметки се представят по КИД - 2008.

Методологични бележки

Тримесечното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на „Европейската система на национални сметки, 1995” (ЕСНС '95) - издание на Евростат, приети с Регламент № 2223/96 на ЕК.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в интернет страницата на НСИ¹.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (в срок до 15 месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване. За официална е приета оценката на БВП по производствения метод. Различията в оценките на показателя по двата метода се посочват като небалансирана сума от страна на крайно използвания БВП.

¹ Вж. www.nsi.bg, Национални сметки.

Приложение

Таблица 1
Брутен вътрешен продукт за второто тримесечие на 2014 година¹

		Второ тримесечие на 2014 година		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	16643	100.0	85.3
2	Аграрен сектор	794	4.8	4.1
3	Индустрия	5593	33.6	28.7
4	Услуги	10256	61.6	52.5
5	Корективи	2874		14.7
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	19517		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	15482		79.3
8	Индивидуално	13828		70.9
9	Колективно	1654		8.4
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	4369		22.4
11	В основен капитал	4215		21.6
12	Изменение на запасите	154		0.8
13	Външнотърговско салдо (14-15)	-334		-1.7
14	Износ на стоки и услуги	13570		69.5
15	Внос на стоки и услуги	13904		71.2
16	Статистическа разлика	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

 Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

	Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
	III 2013	IV 2013	I 2014	II 2014	III 2013	IV 2013	I 2014	II 2014
1 Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+...+11):	0.8	0.6	0.4	0.6	1.3	1.8	2	2.3
2 Селско, горско и рибно стопанство	-0.7	0.3	-1.7	0.5	2.3	1.9	-1.4	-1.6
3 Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	0	2.1	0.3	1.3	0.9	2.2	3.4	3.8
4 Строителство	0.5	-0.5	0.2	-0.4	-1.4	0.4	-0.1	-0.2
5 Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складирание и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	-0.2	-0.3	0.1	0.5	-1.3	-1.7	-0.4	0.0
6 Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	0.5	0.3	0.2	0.5	1.4	1.5	1.2	1.5
7 Финансови и застрахователни дейности	-1.5	-6.2	1.6	6.7	6.6	1.5	-1.2	0.1
8 Операции с недвижими имоти	0.4	0.3	0.1	0.0	0.6	1.1	0.9	0.8
9 Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	-1.1	1.5	1.4	-0.6	1.3	2.9	3.8	1.1
10 Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	0.7	1.3	-1.4	0.9	4.0	3.3	1.7	1.5
11 Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	1	-0.3	-0.9	0.7	4.0	2.5	-2.1	0.6
12 Корективи	-0.3	-1.5	-0.7	1.7	-0.7	-1.7	-4.4	-0.8
13 Брутен вътрешен продукт	0.5	0.3	0.3	0.5	0.9	1.2	1.2	1.6
По елементи на крайното използване:								
14 Крайно потребление	0.3	0.4	1.9	-0.4	-1	-0.6	3.0	2.3
15 Индивидуално	0.2	0.4	1.3	-0.2	-1.3	-0.7	1.8	1.6
16 Колективно	0.7	-0.5	0.3	0.3	3.5	1.6	1.6	0.8
17 Бруто капиталобразуване
18 В основен капитал	0.9	1.3	0.9	0.8	1.8	3.1	3.4	3.9
19 Изменение на запасите
20 Външнотърговско салдо
21 Износ на стоки и услуги	3.1	0.9	-2.1	2.0	10.3	9.3	1.5	3.9
22 Внос на стоки и услуги	1.9	-1.1	3.8	-1.2	7.4	6.9	6.3	3.4
23 Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2005 г., сезонно изгладени данни с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2005 година.